

KI-notat nr.: 17/2014 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Nord-Fron/økt uttak av vann ved Kvam vassverk		
Fylke/kommune:	Oppland/Nord-Fron		
Ansvarlig:	Gry Berg	:	
Saksbehandler:	Ellen Lian Halten	:	
Dato:	02.07.2014		
Vår ref.:	NVE 201401162-9		

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Søknad om tillatelse til økt uttak av grunnvann ved Kvam vassverk i Nord-Fron kommune, Oppland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	3
NVEs vurdering	3
NVEs konklusjon	5
Forholdet til annet lovverk	5
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	6
Vedlegg	6

Sammendrag

Søknaden gjelder uttak av grunnvann fra en akvifer i løsmasser, for å utvide kapasiteten ved Kvam vassverk i Nord-Fron kommune. Nord-Fron kommune søker om å ta ut 40 l/s (3500 m³/døgn) fra tre nye brønner. Prøvepumping viser at grunnvannsmagasinet har kapasitet til dette. De synlige inngrepene består av tre produksjonsbrønner og ny vannledning frem til eksisterende vannledning. Virkningene på overflaten og Gudbrandsdalslågen vil være minimale.

Det er ikke kommet inn noen merknader til tiltaket. NVE mener at tiltaket ikke er til nevneverdig ulempe for noen allmenne eller private interesser i området.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt.

NVE gir Nord-Fron kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann fra løsmasser med inntil 40 l/s til Kvam vassverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nord-Fron kommune datert 31.3.2014:

"Nord-Fron kommune ønsker å utvide kapasiteten ved Kvam vassverk til 40 l/s eller ca. 3500 m³/døgn ved uttak av grunnvann fra Buøya i Gudbrandsdalslågen nord for Kvam i Nord-Fron kommune i Oppland fylke.

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven jf. § 8, om tillatelse til:

- *Uttak av 40 l/s eller 3500 m³/døgn grunnvann til vannforsyningsformål*

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte notat."

Om søker

Søker er Nord-Fron kommune.

Begrunnelse for tiltaket

Nord-Fron kommune planlegger å øke uttaket av grunnvann ved Kvam vassverk. Eksisterende vannkilde skal utvides med tre brønner. I tillegg skal en eksisterende brønn fortsatt benyttes. Det skal også bygges nytt vannbehandlingsanlegg og nytt pumpeanlegg.

Bakgrunnen for utbyggingen er at ny vegtrase for E6 gjennom Kvam kommer i konflikt med eksisterende vannbehandlings- og pumpeanlegg, og dette må derfor flyttes. Ny vegtrase for E6 på Vinstra skal gå gjennom nedbørfeltet til grunnvannskilden for Vinstra vassverk, noe som gir økt risikonivå for dette vannverket. Nord-Fron kommune planlegger å knytte sammen vannverkene slik at de blir reservevannforsyning for hverandre.

I dag forsyner Kvam vassverk Kvam tettsted. Etter utvidelsen av vannverket skal det i tillegg til å være reservevannforsyning for Vinstra vassverk også forsyne området Knutsmorka som i dag har vannforsyningen sin fra Vinstra vassverk. Nye Kvam vassverk skal dimensjoneres slik at det har kapasitet til å forsyne begge tettstedene.

Beskrivelse av området

Brønnene skal etableres på Buøya i Gudbrandsdalslågen (Lågen), der det allerede i dag er brønner i drift. Det er kun mulig å kjøre over til Buøya ved lav vannstand i Lågen, vanligvis i perioden mars-april. Resten av året må man benytte båt eller helikopter for å komme ut til Buøya og brønnområdet. Brønnområdet ligger i et område med lauvskog.

Kildeområdet til grunnvannsmagasinet anslås til ca. 23 ha og avgrenses av Lågen. Ved brønnfeltet består grunnen av grov, glasifluvial, sandig grus ned til ca. 14-16 meter.

Teknisk plan

Produksjonsbrønnene

Det ble i 2013 etablert 3 nye brønner kalt Bh4, Bh5 og Bh6, på Buøya, i nærheten av eksisterende brønner. Disse brønnene skal tas i bruk når det nye vannverket settes i drift. I tillegg skal en eksisterende brønn kalt Bh2, inngå i den fremtidige vannforsyningen.

Terrenget rundt brønnene skal fylles opp ca. 1,5-2 meter til kote 254,6. Dette tilsvarer nivå for 1000-årsflom. Brønnområdet skal ikke inngjerdes.

Vannledning

Det skal etableres nye råvannsledninger fra brønnene og frem til eksisterende råvannsledning som går fra Buøya til eksisterende vannverk. Vannledningene skal graves ned og traseen vil bli ca. 100 meter lang totalt. Grøfta blir ca. 1 meter bred og ca. 2 meter dyp. Det må fjernes noe vegetasjon.

Eiendomsforhold

Nord-Fron kommune har en muntlig avtale med grunneier av gnr./bnr. 333/59, som ikke har innvendinger mot tiltaket. Skriftlig avtale vil bli inngått i nær fremtid.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Oppland uttaler i brev datert 22.5.2014:

«Maksimalt uttak av vann er svært beskjedent i forhold til vannføringen i Lågen, selv når denne er på sitt laveste. Vi kan derfor ikke se at vannuttaket vil medføre konsekvenser av betydning for vassdragsnaturen.»

Oppland fylkeskommune konkluderer med følgende i brev datert 10.6 2014:

«Det maksimale vannuttaket er svært beskjedent sammenlignet med vannføringen i Lågen. Inngrepet ellers er også av beskjeden karakter, og således er det vanskelig å se at utvidelsen av Kvam vannverk skal medføre konsekvenser av betydning for fisk, bunndyr og vassdragsnatur, eller andre interesser som ligger innenfor fylkeskommunens ansvarsområde.

Fylkeskommunen har tidligere fremmet en uttalelse til offentlig ettersyn av Reguleringsplan for Kvam vannverk. Her ble det skrevet at sikringssonen for vannverket ser ut til å ligge helt inntil den nye E6- utbyggingen. Fylkeskommunen påpekte kommunens ansvar for tilstrekkelig sikring og beredskap mot eventuelle akutte forurensningssituasjoner både i anleggs- og senere driftsfase. Denne uttalelsen ble tilsendt NVE som kopimottaker 23. mai (ref: 201402812).

Det er for øvrig ikke kjent at det forekommer kulturminner i området.»

NVEs vurdering

I NVEs konsesjonsbehandling inngår virkningene av selve grunnvannsuttaget i forhold til kriteriene for konsesjon etter vannressursloven, plassering av brønnene og ledningene fram til eksisterende vannledning. Andre forhold rundt søkers uttak av grunnvann til Kvam vassverk ivaretas av andre instanser.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Det søkes om å ta ut grunnvann fra en akvifer i løsmasser. Det maksimale vannuttaket vil være på 40 l/s totalt fra de fire brønnene. Vanligvis vil det normale vannuttaket være 5-10 l/s fra hver av brønnene. Maksimal kapasitet fra hver brønn er 20 l/s, slik at det er mulig å forsyne abonnentene til både Kvam vassverk og Vinstra vassverk selv om 2 av brønnene skulle være ute av drift.

Det naturlige strømningsmønsteret går i elvas retning, fra nord mot sør, med flat strømningsgradient. Tilførsel til grunnvannet skjer i hovedsak fra elva, men magasinet får også noe tilførsel fra nedbør. Det anses som lite sannsynlig at det foregår tilstrømming fra landsidene til øya. Området som brønnene kan trekke vann fra er beregnet til ca. 23 ha, tilsvarende selve øya. I følge søknaden er lavvannføringen i Lågen i størrelsesorden 1000 ganger større enn planlagt maksimalt uttak av grunnvann.

I følge søknaden er grunnvannsspeilet bestemt av elva, og ved lav vannføring i Lågen i mars-april 2013 var vannspeilet cirka 3 meter under nåværende terrengnivå ved brønnene. Brønnene ble prøvepumpet i april 2013 ved lav vannføring i Lågen. Hver brønn ble prøvepumpet over tre døgn med uttak av 18 l/s. Spesifikk kapasitet er god for alle tre brønnene, og varierer mellom 6,8 – 18,9 l/s pr. meter avsenkning. Under testpumpingen sank grunnvannsstanden rundt Bh4, Bh5 og Bh6 hhv. 0,95 meter, 2,64 meter og 1,24 meter. Grunnvannsnivåer i de 4 produksjonsbrønnene vil bli kontinuerlig overvåket gjennom kommunens driftskontrollanlegg.

NVE mener at uttaket av grunnvann er beskjedent sett i forhold til vannføringen i elva er og virkningene av vannuttaket er å anse som ubetydelige.

Drikkevannskvalitet

I følge søknaden er vannkvaliteten god og relativ lik i de tre brønnene. Vannverket har pumpet vann fra denne avsetningen i mange år med gjennomgående god kvalitet. Vannkvaliteten er preget av lavt mineralinnhold (meget bløtt vann), tilfredsstillende turbiditet og farge, samt nøytral pH. Konsentrasjonene av Fe og Mn er begge lave, langt under grenseverdiene.

Samfunnsmessige virkninger

Tilstrekkelig drikkevann av tilfredsstillende kvalitet er en allmenn interesse av høy prioritet.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot relevante paragrafer i naturmangfoldloven. I NVEs vurdering av søknaden om vannuttak til Kvam vassverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Virkningene på overflaten vil være minimale. Dagens inngrep består av 2 produksjonsbrønner i drift, 3 etablerte brønner som ikke er tatt i bruk, og eksisterende vannledning fram til produksjonsbrønnene i drift. Nye inngrep vil være etablering av flomsikring og ny vannledning frem til eksisterende vannledning.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 17.6.2014. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens

kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8. Innenfor influensområdet til brønnene er det ifølge Artskart påvist klåved og russeburkne. Begge artene har status som «nært truet» (NT) på Norsk rødliste 2010. Med unntak av en registrering av klåved på selve Buøya ser det ut som de andre registreringene i området har lav koordinatpresisjon. Ut fra lokalitetsbeskrivelser i Artskart er ikke registreringene knyttet til Buøya, men knyttet til vestsiden av Gudbrandsdalen («Baksia») og Kvam bru. Lokaliteten der klåved er påvist på Buøya vil ikke berøres av anleggsarbeider som skal gjennomføres. Tiltaket vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt. Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Oppsummering

Søknaden gjelder uttak av grunnvann fra en akvifer i løsmasser, for å utvide kapasiteten ved Kvam vassverk i Nord-Fron kommune. Nord-Fron kommune søker om å etablere 3 nye brønner for å ta ut 40 l/s (3500 m³/døgn). Prøvepumping viser at grunnvannsmagasinet har kapasitet til dette. De synlige inngrepene består av tre produksjonsbrønner og ny vannledning frem til eksisterende vannledning. Virkningene på overflaten og Lågen vil være minimale.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nord-Fron kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann i løsmasseavsetning med inntil 40 l/s, til Kvam vassverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

” Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av vann til

alminnelig vannforsyning ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttak

Tillatelsen gjelder et uttak på maksimalt 40 l/s.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor på Hamar og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Nedenforstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Uttak av grunnvann	Normalt uttak er 5-10 l/s fra hver brønn, og maksimalt samtidig uttak fra alle brønnene er totalt 40 l/s.
Vannledning	Vannledning i nedgravde rør.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 7: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at tiltakshaver tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i anleggsfasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Vedlegg

Tegning nr 300, «Brønnområde Buøya, utvendige rør- og ledningsføringer».

Vedlegg: Tegning nr. 300.

